

NO-givare effektiv och säker behandling vid placentaretention och förlossningsinduktion

Cirka 3 procent av alla födande kvinnor drabbas av placentaretention och måste genomgå manuell placentalösning i regional eller generell anestesi. Snart kan det kanske räcka med en tablett nitroglycerin sublinguallt för att få placenta att lossna, enligt en ny avhandling. I denna redovisas också att vaginal behandling med kvävemonoxid (NO)-givaren Ismo vid förlossningsinduktion tycks ha effekt på utmognaden av livmoderhalsen och också på förlossningsstarten.

Placentaretention är en förlossningskomplikation som ofta är förenad med ökad blödningsrisk samtidigt som modern i samband med det operativa ingreppet tvingas att separeras från man och barn.

I en studie utförd på Östra sjukhuset i Göteborg och i Førde, Norge, inkluderande 24 kvinnor, har visats att kombinationsbehandling med oxytocin och 1 mg Nitromex sublinguallt har effekt på placentaretention. Hos alla tolv kvinnor som randomiserades till aktiv behandling släppte moderkakan efter lätt dragning i navelsträngen jämfört med hos endast en kvinna av totalt tolv som fick placeboletter. Den sammanlagda blödningsrisken var signifikant lägre i behandlingsgruppen, sannolikt till följd av att placenta avgick snabbare.

NO-givare har i tidigare studier visats ha utmognande effekt på livmoderhalsen i tidig graviditet inför kirurgisk

abort. I denna avhandling studerades effekten av vaginal behandling med 40 mg Ismo i fullgången graviditet och vid omogen livmoderhals. Vid mätning av cervixmotstånd med sk cervikal tonometer kunde signifikant lägre motstånd mätas i livmoderhalsen i behandlingsgruppen om 30 kvinnor än hos de 30 kvinnor som erhöll placeboletter.

Vidare studerades effekten av 40 mg Ismo vaginallt i en överburenhetsstudie. 200 kvinnor med normal graviditet och omogen livmoderhals erbjöds att delta i en dubbelblindad randomiserad studie, där hälften fick placeboletter och hälften 40 mg Ismo vaginallt. Tack vare att NO-givare hittills inte har visats orsaka hypertont värkarbete skedde förbehandling med Ismo alternativt placebo i poliklinisk form.

Resultaten visade att hos 22 kvinnor debuterade värkarbetet inom 24 timmar jämfört med hos åtta kvinnor i kontrollgruppen (P<0,05). Inga negativa effekter på barnen kunde registreras vid kontroll av Apgarpoäng, behov av neonatalvård eller umbilikalt pH.

Sammanfattningsvis visade resultaten att NO-givare tycks ha effekt vid placenta

»Snart kan det kanske räcka med en tablett nitroglycerin sublinguallt för att få placenta att lossna ...«

retention och för cervixutmognad och förlossningsstart i fullgången graviditet. NO-givare hade signifikant blodtrycks-sänkande effekt och ledde till pulsstegring, dock inte av klinisk betydelse.

Biverkningar i form av huvudvärk, illamående och hjärtklappning var vanliga, men i en enkätundersökning rapporterade kvinnorna stor tillfredsställelse med den polikliniska behandlingen, trots lätta till måttliga biverkningar enligt VAS-skolor.

Resultaten kan på sikt leda till att färre kvinnor tvingas genomgå placentalösning under någon form av anestesi. Enkelheten med behandlingsmetoden kan även på sikt leda till att kvinnor även i utlandet kan få tillgång till behandlingen. Dessutom ökar antalet förlossningsinduktioner idag, vilket dagens begränsade sjukvårdsresurser har svårt att klara av.

Ifall framtida studier ger stöd för att NO-givare har effekt på cervixutmognad och förlossningsstart kan fler kvinnor ges möjlighet till förlossningsinduktion tack vare lägre sjukhuskostnader med den polikliniska behandlingsformen.

Maria Bullarbo

specialistläkare, Göteborgs kvinnoklinik, Göteborg

Avhandling: Bullarbo M. Nitric oxide donors for labor management. Göteborg: Institutionen för obstetrik och gynekologi, Göteborgs universitet; 2007.

Så ska 100 miljoner rökares liv räddas

Tobak kommer att leda till att en miljard människor dör i förtid under detta århundrade. Det skriver New Yorks borgmästare Michael Bloomberg i Lancet.

Globalt är idag prevalensen av tobaksrökning kring 25 procent. Kan samtliga länder sänka prevalenssiffran till 20 procent, samtidigt som de länder som redan idag ligger på 20 procent sänker andelen rökare med ytterligare fem procentenheter, fram till år 2020 skulle 100 miljoner liv kunna räddas. Ytterligare 50 miljoner idag ofödda liv kan dessutom räddas fram till år 2050 om prevalenssiffrorna även omfattar människor som föds från och med idag fram till 2030, beräknar Michael Bloomberg.

Det enskilt bästa sättet att få bukt med tobaksrökning är att höja skatten, skriver borgmästaren. Sverige, tillsammans

med länder som Kanada, Australien och Sydafrika, lyfts fram som föregångsländer när det gäller att minska antalet rökare. I New York har just stora skattehöjningar – priserna höjdes med 30 procent under 2002 – i kombination med rökförbud på arbetsplatser, restauranger och barer bidragit till att sänka prevalensen rökare från 21,6 procent till 18,4 procent idag. Halva minskningen tillskrivs just höjda tobaksskatter.

Att amerikanska toppolitiker slår ett slag för hälsofrågor och skriver debattartiklar i de tyngsta medicinska tidskrifterna är ovanligt. Posten som New Yorks borgmästare är extremt prestigefylld och inte sällan en språngbräda till de absolut tyngsta politiska uppdragen i USA. Michael Bloomberg, som gjorde sig en förmögenhet genom att bygga upp ett

Foto: IBL/Bildbyrå

En maktfaktor att tänka på för tobaksindustrin.

företag som säljer finansiell information, efterträdde 2002 Rudolph Giuliani på posten som New Yorks borgmästare. Giuliani är som bekant en av det republikanska partiets potentiella presidentkandidater, och det har spekulerats över att även Michael Bloomberg har ambitioner att ta sig in i Vita huset framgent. Onekligen något att tänka på för tobaksindustrin.

Anders Hansen

läkare, frilansjournalist

Lancet. 2007;369:1758-61.